

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Co/1/2022
Identifikačné číslo spisu:	6020200385
Dátum vydania rozhodnutia:	30.03.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:6020200385.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Sone Mesiarkinovej a sudcov JUDr. Igora Belka a JUDr. Martina Holíča, v spore žalobcu EuroSpotrebiteľ, so sídlom v Kysuckom Novom Meste, Sládkovičova 1222/73, IČO: 51 428 148, proti žalovaným 1/ Svätá Stolica, Vatikán, 2/ Slovenská republika - Vláda Slovenskej republiky, úrad vlády SR, Bratislava, o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach a o protiústavnosti vatikánskych zmlúv a iné, vedenom na Krajskom súde v Banskej Bystrici pod sp. zn. 14 C 1/2020, o odvolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 30. novembra 2020 č. k. 14 C 1/2020-12, takto

rozhodol:

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky zmenu žaloby **n e p r i p ú ť a**.

II. Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 30. novembra 2020 č. k. 14 C 1/2020 -12 vo výroku I., ktorým bolo zastavené konanie na základe žaloby o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach a o protiústavnosti vatikánskych zmlúv, **p o t v r d z u j e**.

III. Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 30. novembra 2020 č. k. 14 C/1/2020 -12 vo výroku II., ktorým bola vec vo zvyšnej časti postúpená na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Bratislava I **z r u ť u j e** a konanie v danej časti **z a s t a v u j e**.

IV. Žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

V. Štát nemá nárok na náhradu trov konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením z 30. novembra 2020 č. k. 14 C 1/2020 - 12 vo výroku I. zastavil konanie na základe žaloby o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach a o protiústavnosti vatikánskych zmlúv. Vo výroku II. postúpil vec na prejednanie a rozhodnutie o veci Okresnému súdu Bratislava I.

1.1. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca podanú žalobu (označenú ako „Žaloba o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach a o protiústavnosti vatikánskych zmlúv“) odôvodnil tým, že žalobca

poukázal na § 1 ods. 2 zákona o ochrane spotrebiteľa (bez číselného označenia právneho predpisu) a na ustanovenia Ústavy SR upravujúce, že Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát, neviaže sa na nijakú ideológiu a ani náboženstvo. Žalobca uviedol, že práve uvedená veta a princíp sa zjavne a hrubo nedodržia. Cirkvi sú financované štátom, náboženstvo je v školách, v zdravotníctve, v armáde, v celej štátnej správe a politici neustále prizývajú cirkevných predstaviteľov protiústavne k moci. Jedným z hlavných dôvodov, prečo sa tomu tak deje, sú zmluvy so Svätou stolicou, ktoré sú pre Slovenskú republiku jednostranne nevýhodné a dávajú Rímsko-katolíckej cirkvi významné nadpráva, ktoré poškodzujú spotrebiteľov. Žalobca uviedol, že vatikánske zmluvy nám boli vnútené bez vedomia a súhlasu občanov. Prvý a hlavný dokument je Základná zmluva medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou (č. 326/2001 Z. z.), ktorá má zásadný význam pre činnosť katolíckej cirkvi, je politickým a právnym fundamentom presadzovania jej záujmov. Uvedená základná zmluva je jednostranne nevypovedateľná a jej súčasťou je požiadavka prijatia ďalších 4 čiastkových zmlúv. Diktuje Slovenskej republike obrovské inštitucionálne a budúce finančné povinnosti bez akéhokoľvek konkrétneho a merateľného vzájomného prospechu a ohrozuje tým samotné základy demokracie. Stala sa pre Slovensko záväznou a nadradenou slovenským zákonom, nie je však nadradená Ústave SR a ústavným zákonom. Druhým dokumentom je podľa žalobcu Zmluva medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou o duchovnej službe katolíckym veriacim v ozbrojených silách a ozbrojených zboroch Slovenskej republiky (č. 648/2002 Z. z.), ktorá bola podpísaná dňa 21. augusta 2002. Na základe čl. 1 tejto zmluvy bol zriadený Ordinariát ozbrojených síl a ozbrojených zborov SR, čo je vlastne osobitná diecéza na čele s ordinárom. Žalobca zvýraznil, že podľa uvedeného je cirkev „štát v štáte“ a dôstojníci ordinariátu majú privilegované postavenie voči ostatným vojakom a dôstojníkom napriek tomu, že dôstojnícke hodnosti majú iba prepožičané. Aj v tomto prípade sa nadraduje cirkevné právo nad právo svetské. Tretím dokumentom označeným žalobcom je Zmluva medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou o katolíckej výchove a vzdelávaní (č. 394/2004 Z. z.), ktorej prijatie vyplynulo z čl. 13 ods. 9 „Základnej zmluvy“. Táto zmluva je pre katolícku cirkev veľmi dôležitá, lebo jej aplikovaním má neobmedzené možnosti ideologicky pôsobiť na mladú generáciu a na jej výchovu. Zmluva obsahuje ustanovenia o zriaďovaní katolíckych škôl rôznych stupňov, zavedenie povinne voliteľného predmetu katolíckeho náboženstva v základných a stredných školách. Slovenská republika sa v zmluve zaviazala, že nebude požadovať, aby katolícke školy uskutočňovali také výchovné a vzdelávacie programy, ktoré nezodpovedajú katolíckej viere. Štvrtým dokumentom mala byť Zmluva medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou o práve uplatňovať výhrady vo svedomí. Táto zmluva bola pre KDH taká dôležitá, že riskovalo roztržku vo vládnej koalícii, nakoniec však nebola podpísaná. Slovenská republika sa v čl. 20 ods. 1 „Základnej zmluvy“ zaviazala uzavrieť osobitnú medzinárodnú zmluvu o finančnom zabezpečení katolíckej cirkvi. Táto zmluva tiež zatiaľ nebola uzavretá. Všetky uvedené dokumenty sú priamym prejavom politického klerikalizmu v modernej slovenskej spoločnosti, ktoré majú za úlohu vnútiť všetkým občanom SR ideológiu katolicizmu, a to aj prostredníctvom a za pomoci štátu, čo je hrubo protiústavné. Protiústavnosť a nezákonnosť napadnutých zmlúv a ich účinnosť, resp. vykonávanie je v neprospech práv spotrebiteľov. V ďalšom obsahu svojho podania žalobca citáciou poukázal na § 301 až § 306 Civilného sporového poriadku a následne uviedol, že sa obracia na súd vo veci ochrany spotrebiteľov pre porušovanie práv spotrebiteľov, nelegálne reálne prevádzkovanie skrytých nekalých a agresívnych praktík Katolíckej cirkvi, porušovanie princípov rovnakého zaobchádzania, zavádzaním údajnej nevypovedateľnosti týchto zmlúv, protiústavnosti prijatia, znenia a uplatňovania celej tzv. Vatikánskej (základnej) zmluvy a z nej odvodených zmlúv, najmä Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou o duchovnej službe katolíckym veriacim v ozbrojených silách a ozbrojených zboroch Slovenskej republiky (č. 648/2002 Z. z.), ktorá bola podpísaná dňa 21. augusta 2002 a Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou o katolíckej výchove a vzdelávaní (č. 394/2004 Z. z.) žalobcov v neprospech spotrebiteľov, ktorým je priamo aj nepriamo všemožne vnucovaná katolícka viera, cirkev, kanonické právo a jej praktiky, a ktorí sa musia (či chcú alebo nechcú) podieľať na financovaní cirkví, pri spotrebiteľskom nákupe akýchkoľvek produktov (tovarov a služieb) platením DPH na činnosti cirkví, čo je hrubo protiústavné. V zmysle uvedeného žalobca žiadal v rámci ochrany spotrebiteľa pri nedostatku judikatúry k výkladom, praktikám, spornému uplatňovaniu napadnutej Vatikánskej zmluvy vec v sporných veciach ex offio preskúmať a žalobe vyhovieť v súlade s návrhom petitu.

1.2. Žalobca v podanej žalobe navrhol, aby súd určil:

a/ že, „ZÁKLADNÁ ZMLUVA medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou“ (tzv. „Vatikánska

zmluva“) podpísaná vo Vatikáne 24. novembra 2000, a všetky následné zmluvy z nej k nej vytvorené alebo odvodené zmluvy najmä Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou o duchovnej službe katolíckym veriacim v ozbrojených silách a ozbrojených zboroch Slovenskej republiky (č. 648/2002 Z. z.), a Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou o katolíckej výchove a vzdelávaní (č. 394/2004 Z. z.), sú neprijateľnými zmluvami, obsahujúce všetky neprijateľné (diskriminačné, protiústavné a nezákonné) zmluvné podmienky,

b/ vykonávanie (používanie) „ZÁKLADNEJ ZMLUVY medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou“ (tzv. „Vatikánska zmluva“) podpísaná vo Vatikáne 24. novembra 2000, a všetky následné zmluvy z nej k nej vytvorené alebo odvodené zmluvy najmä Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou o duchovnej službe katolíckym veriacim v ozbrojených silách a ozbrojených zboroch Slovenskej republiky (č. 648/2002 Z. z.), a Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou o katolíckej výchove a vzdelávaní (č. 394/2004 Z. z.), a sú nekalou (protiústavnou a nezákonnou) obchodnou praktikou.

Ďalej žalobca navrhol, aby súd právoplatnosťou tohto rozhodnutia žalovaným zakázal:

a/ zvýhodňovať a financovať cirkvi v SR, uplatňovať, vykonávať a neodstúpiť (prikazuje odstúpiť) od ZÁKLADNEJ ZMLUVY medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou (tzv. „Vatikánskej zmluvy“) podpísanej vo Vatikáne 24. novembra 2000 a všetkých zmlúv k nej, najmä Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou o duchovnej službe katolíckym veriacim v ozbrojených silách a ozbrojených zboroch Slovenskej republiky a Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou o katolíckej výchove a vzdelávaní.

b/ používať žalované zmluvné podmienky (zmluvy) s rovnakým významom vo všetkých spotrebiteľských zmluvách alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou a žalovaným zakazuje používať žalovanú nekalú obchodnú prax.

1.3. Súd v odôvodnení rozhodnutia poukázal na § 3, § 4, § 12, § 13, § 31 ods. 1 písm. b/, § 161 ods. 1 a 2, § 301, § 302, § 305 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“).

1.4. Súd prvej inštancie uviedol (viď body 19. a nasl. rozhodnutia súdu prvej inštancie), že: „19. Žalobcom v predmetnej veci je združenie na ochranu spotrebiteľa, riadne registrované Ministerstvom vnútra SR, teda subjekt, ktorému procesná legitimácia na podanie žaloby o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach prislúcha. Z obsahu žaloby však vyplýva, že žalobca sa domáha posúdenia obsahu a účinkov konkrétnych, žalobcom označených medzinárodných zmlúv, ktoré Slovenská republika ratifikovala. Základná zmluva medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou (od ktorej i žalobca odvodzuje ostatné ním označené medzinárodné zmluvy) bola podpísaná vo Vatikáne, Národná rada Slovenskej republiky s ňou vyslovila súhlas uznesením č. 1159 z 30. novembra 2000 a prezident Slovenskej republiky ju ratifikoval dňa 04. decembra 2000. Zmluva nadobudla účinnosť dňom výmeny ratifikačných listín, t.j. 18. decembra 2000. Zverejnená v Zbierke zákonov bola Oznámením Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 326 (Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí č. 326/2001 Z.z.). Žalobca tak vo svojom podaní (žalobe) za spotrebiteľské zmluvy označuje, tri medzinárodné zmluvy, ratifikované Slovenskou republikou, zverejnené v Zbierke zákonov, pričom štvrtá medzinárodná zmluva, na ktorú žalobca v žalobe poukazoval a domáhal sa jej vecného posúdenia z hľadiska spotrebiteľského práva, dosiaľ Slovenskou republikou podpísaná a ratifikovaná ani nebola.

20. Konajúci súd tak zvýrazňuje, že takáto medzinárodná zmluva (zmluvy) so silou zákona, nie je spotrebiteľskou zmluvou, predmet jej regulácie nepatrí dokonca ani do oblasti súkromného práva, je súčasťou systému práva verejného. Medzinárodnou zmluvou sa rozumie každý písomný zmluvný dokument bez ohľadu na jeho formu a názov, ktorý Slovenská republika uzaviera s jedným alebo viacerými štátmi, resp. medzinárodnými vládnymi organizáciami a z ktorého vznikajú pre zmluvné strany záväzky podľa medzinárodného práva. Medzinárodná zmluva tak nie je zmluvou spotrebiteľskou, ani iným zmluvným dokumentom súvisiacim so spotrebiteľskou zmluvou.

21. Predmetom preskúmania v uvedenom druhu konania o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach podľa ust. § 301 až 306 Civilného sporového poriadku, môže byť len spotrebiteľská zmluva alebo iné zmluvné dokumenty súvisiace so spotrebiteľskou zmluvou a nekalé obchodné praktiky.

22. Základnú charakteristiku spotrebiteľských zmlúv upravuje Občiansky zákonník v ust. § 52. Vychádzajúc z tohto ustanovenia spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona, zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah

dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny.

23. Vzhľadom na záver zistený z obsahu predmetnej žaloby, že žalobca sa domáha vyslovenia, resp. určenia, že Základná zmluva medzi Slovenskou republikou a Svätou Stolicou podpísaná vo Vatikáne dňa 24. 11. 2000 a všetky následné zmluvy z nej vytvorené alebo odvodené, najmä zmluvy medzi Slovenskou republikou a Svätou Stolicou o duchovnej službe a zmluvy medzi Slovenskou republikou a Svätou Stolicou o katolíckej výchove a vzdelávaní, sú neprijateľnými zmluvami, obsahujúce všetky neprijateľné zmluvné podmienky, konajúci krajský súd dospel k záveru, že predmetom posúdenia rozhodovacej činnosti na základe žaloby podanej žalobcom nie je spotrebiteľská zmluva, spotrebiteľské zmluvy, ale medzinárodné zmluvy Slovenskou republikou riadne ratifikované, a teda v predmetnom prípade sa nejedná o konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach v zmysle ust. § 301 až 306 Civilného sporového poriadku. Žalobca sa podanou žalobou domáha posúdenia a rozhodnutia o predmete nespôsobilom pre účely konania o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach.

24. V zmysle ust. § 31 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku, je daná kauzálna príslušnosť na konanie v sporoch z abstraktnej kontroly v spotrebiteľských veciach Krajského súdu v Banskej Bystrici pre obvody Krajského súdu v Banskej Bystrici, Krajského súdu v Žiline a Krajského súdu v Trenčíne. Keďže konajúci krajský súd, ktorému bola uvedená žaloba doručená je v zmysle § 31 Civilného sporového poriadku výlučne kauzálna príslušný konať ako súd prvej inštancie v konaniach o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach a tento dospel k záveru, že žalobcom iniciované konanie nie je konaním o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach, z dôvodu označeného nespôsobilého predmetu na posúdenie, konajúci súd, ktorý môže konať ako súd prvej inštancie len v zákonom určených prípadoch, konanie na základe žaloby žalobcu doručenej krajskému súdu zastavil pre nedostatok procesnej podmienky príslušnosti súdu. Konajúci krajský súd dospel k záveru, že v danom prípade na základe uvedenej žaloby nemožno viesť konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach a teda pre konanie nie je daná kauzálna príslušnosť Krajského súdu.

25. Keďže z obsahu podania žalobcu vyplýva, že sa domáha i uloženia povinnosti „zvyšňovať“ a financovať cirkvi v SR uplatňovať, vykonávať a neodstúpiť od základnej zmluvy“, uvedený žalobný petit nemožno mať za navrhovaný druhý výrok výrokovej časti odsudzujúceho rozsudku znejúci na zákaz používania definovanej zmluvnej podmienky v zmysle ust. § 305 ods. 3 CSP. Žalobca sa tak podanou žalobou domáha i uloženia ním špecifikovaných povinností, mimo rámca vytvárajúceho konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach. Na konanie o žalobe na splnenie povinnosti (podľa § 137 písm. a) CSP), je všeobecne v prvej inštancii na konanie príslušný okresný súd. Preto Krajský súd v Banskej Bystrici osobitným výrokom vec na prejednanie a rozhodnutie o takto žalovanom nároku, postúpil okresnému súdu ako súdu funkčne príslušnému.

26. Zároveň krajský súd posúdil i miestnu príslušnosť všeobecného súdu. Vzhľadom na skutočnosť, že podľa označenia žalobcu je na strane žalovanej je štát - „Slovenská republika - Vláda SR, Úrad vlády SR“, so sídlom Námestie Slobody 1, Bratislava, konajúci súd podľa § 17 CSP postúpil vec na prejednanie a rozhodnutie miestne príslušnému Okresnému súdu Bratislava I.

27. V ďalšom procesnom postupe je vhodné, aby sa všeobecný súd konajúci ako súd prvej inštancie, zameral, či v súdnej veci sú splnené všetky procesné podmienky pre vedenie konania, napr. podmienka právomoci súdu, keď z obsahu žaloby ako i zo samotného žalobného návrhu (petitu) žalobcu vyplýva, že žalobca sa domáha o.i. „uloženia povinnosti odstúpiť od Základnej zmluvy medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou a všetkých zmlúv od nej odvodených“. Splnenie všetkých procesných podmienok pre vedenie konania, si konajúci súd prvej inštancii ustáli a vyhodnotí sám a o ďalšom procesnom postupe rozhodne.

28. S poukazom na vyššie uvedené dôvody Krajský súd v Banskej Bystrici konanie na základe žaloby o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach vedené pod sp. zn. 14C/1/2020 zastavil, nakoľko preskúmaním žaloby dospel k záveru, že sa nejedná o konanie v zmysle § 301 a nasl. CSP, a teda, nie je dani daná kauzálna príslušnosť Krajského súdu v Banskej Bystrici vo veci konať a rozhodnúť, pričom ide o taký nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno v tomto konaní odstrániť. Osobitným

výrokom konajúci krajský súd vec postúpil Okresnému súdu Bratislava I na prejednanie a rozhodnutie o veci.“

2. Proti uvedenému rozhodnutiu súdu prvej inštancie podal odvolanie žalobca. Žalobca namietal vzájomnú zmätočnosť výrokov napadnutého rozhodnutia, nakoľko mal za to, že vec nemožno zastaviť a aj postúpiť inému súdu. Namietal nepreskúmateľnosť a nedostatok dôvodov napadnutého rozhodnutia, nakoľko súd nereflektoval na to, že napadnuté zmluvy a ich reálne vykonávanie v praxi môže predstavovať nekalé praktiky katolíckej cirkvi, agresívne presadzovanie katolíckej viery v SR v neprospech občanov a štátu v príkrom rozpore s ústavou. Mal za to, že súd mal povinnosť nezávisle od konkrétnych okolností, že ide o neratifikovanú medzinárodnú zmluvu, podrobiť ju abstraktnej kontrole ústavnosti vo vzťahu k nekalým praktikám a jej znenia neprijateľnosti pre právny poriadok v SR. Namietal odňatie možnosti konať pred nezávislým súdom, a zákonným sudcom v rozpore s čl. 6 EDEP a čl. 47 Charty. Žalobca zároveň vzniesol námietku zaujatosti proti konajúcemu senátu a sudcom katolíckeho vierovyznania v tomto konaní, v konaní o odvolaní o tomto predmete konania, a žiadal vylúčiť pre zaujatosť k pomeru k veci katolíckych sudcov pred rozhodnutím pre riziko veriacich sudcov rozhodovať skreslene v prospech svojej viery v rozpore s princípom nezávislosti a nestrannosti sudcu a súdu v zmysle čl. 6 EDEP.

2.1. Navrhoval, aby súd rozhodol v zmysle nového petitu a to nasledovne: „I. súd určuje, že:

a/ „ZÁKLADNÁ ZMLUVA medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou“ (tzv. „Vatikánska zmluva“) podpísaná vo Vatikáne 24. novembra 2000, a všetky následné zmluvy z nej k nej vytvorené alebo odvodené zmluvy najmä Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou o duchovnej službe katolíckym veriacim v ozbrojených silách a ozbrojených zboroch Slovenskej republiky (č. 648/2002 Z. z.), a Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou o katolíckej výchove a vzdelávaní (č. 394/2004 Z. z.), boli a sú neprijateľnými zmluvami, obsahujúce všetky neprijateľné (diskriminačné, protiústavné a nezákonné) zmluvné podmienky v neprospech spotrebiteľov,

b/ vykonávanie (používanie) „ZÁKLADNEJ ZMLUVY medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou“ (tzv. „Vatikánska zmluva“) podpísaná vo Vatikáne 24. novembra 2000, a všetky následné zmluvy z nej k nej vytvorené alebo odvodené zmluvy najmä Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou o duchovnej službe katolíckym veriacim v ozbrojených silách a ozbrojených zboroch Slovenskej republiky (č. 648/2002 Z. z.), a Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou o katolíckej výchove a vzdelávaní (č. 394/2004 Z. z.), boli a sú nekalou (protiústavnou a nezákonnou) obchodnou praktikou v neprospech spotrebiteľov.

II. Súd právoplatnosťou tohto rozhodnutia, pro futuro zakazuje žalovaným 1/ a 2/ v spotrebiteľskom styku používať tieto žalované vyššie špecifikované a súdom ex offio zistené diskriminačné nekalé praktiky, žalované diskriminačné neprijateľné zmluvné podmienky, nekalé praktiky alebo neprijateľné zmluvné podmienky s rovnakým významom vo všetkých spotrebiteľských zmluvách alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou v neprospech spotrebiteľov.

Uviedol, že: „v zmysle uvedeného tohto nového petitu žiadame súd rozhodnúť v merite veci; v ostatnom berieme pôvodný žalovaný nárok späť.“

2.2. Odvolateľ v následnom podaní doručenom v priebehu odvolacieho konania v lehote na podanie odvolania súdu prvej inštancie označenom ako „doplnenie žaloby a odvolania“ navrhoval, aby súd pripustil zmenu žaloby rozšírením určujúceho výroku o nasledovné:

„c/ nepravdivé tvrdenie, že „ZÁKLADNÁ ZMLUVA medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou“ (tzv. „Vatikánska zmluva“) podpísaná vo Vatikáne 24. novembra 2000, nie je nulitná - je nekalou praktikou v neprospech spotrebiteľov;

d/ nepravdivé tvrdenie, že „ZÁKLADNÁ ZMLUVA medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou“ (tzv. „Vatikánska zmluva“) podpísaná vo Vatikáne 24. novembra 2000, je ústavne konformná, nebola uzatvorená v rozpore s dobrými mravmi, rozpore s imperatívnou normou všeobecného medzinárodného práva - je nekalou praktikou v neprospech spotrebiteľov;

e/ nepravdivé tvrdenie, že „ZÁKLADNÁ ZMLUVA medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou“ (tzv. „Vatikánska zmluva“) podpísaná vo Vatikáne 24. novembra 2000, je nevypovedateľná - je nekalou praktikou v neprospech spotrebiteľov.

f/ „ZÁKLADNÁ ZMLUVA medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou“ (tzv. „Vatikánska zmluva“) podpísaná vo Vatikáne 24. novembra 2000, pre porušenie najmä čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 12, čl.

46 ods. 1 in fine Ústavy SR je neprijateľnou a nekalou praktikou v neprospech spotrebiteľov.

2.3. Žalobca navrhoval, aby odvolací súd odvolaním napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu zrušil a vec vrátil Krajskému súdu v Banskej Bystrici na nové konanie a rozhodnutie.

3. Žalovaní 1/ a 2/ sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadrili.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 31 ods. 2 CSP) po zistení, že odvolanie podala v stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP) strana konania, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že odvolanie žalobcu v časti, ktorou súd prvej inštancie konanie zastavil, nie je dôvodné. Na stručné odôvodnenie (§ 387 ods. 2 a 3 CSP) odvolací súd uvádza nasledovné:

5. Odvolací súd považoval za potrebné sa v prvom rade vysporiadať s dispozičnými procesnými úkonmi žalobcu uskutočnenými v priebehu odvolacieho konania, a to s návrhmi na zmenu žaloby a s čiastočným späťvzatím žaloby.

6. Žalobca v odvolaní, ako aj v ďalšom podaní doručeným súdu v priebehu odvolacieho konania, podal návrh na zmenu žaloby (viď body 2.1. a 2.2. odôvodnenia tohto rozhodnutia).

7. Podľa § 371 CSP, žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť.

8. Keďže žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť, odvolací súd v zmysle § 371 CSP rozhodol tak, že žalobcom navrhovanú zmenu žaloby nepripustil.

9. Žalobca zároveň v podanom odvolaní, okrem navrhovaného pripustenia zmeny žaloby, vzal vo zvyšnej časti pôvodný žalovaný nárok späť, a to ako vyplýva z jeho podania v časti, ktorou sa domáhal uloženia zákazu žalovaným „zvýhodňovať a financovať cirkvi v SR uplatňovať, vykonávať a neodstúpiť od základnej zmluvy...“, teda v časti, ktorou sa domáhal uloženia ním špecifikovaných povinností mimo rámca vytvárajúceho konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach.

9. 1. Súd prvej inštancie o uvedenom nároku rozhodol vo výroku II. uznesenia tak, že vec postúpil na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Bratislava I.

10. Podľa § 370 ods. 1 až 3 CSP, ak je žaloba vzatá späť po rozhodnutí súdu prvej inštancie, ale skôr, ako rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie žaloby nepripustí, ak s tým protistrana z vážnych dôvodov nesúhlasí. Ak späťvzatie žaloby pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a konanie zastaví. Ak je žaloba vzatá späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane.

11. Keďže žalobca vzal žalobu v uvedenej časti späť a žalovaní nevyjadrili nesúhlas s daným späťvzatím, odvolací súd v zmysle ustanovení § 370 ods. 1 až 3 späťvzatie žaloby v danej časti pripustil. Keďže odvolací súd čiastočné späťvzatie žaloby pripustil, rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku II., ktorým bola vec postúpená na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Bratislava I zrušil a konanie v danej časti zastavil.

12. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu tak zostalo posúdenie, či súd prvej inštancie vec správne právne posúdil, a teda či boli splnené zákonné podmienky na zastavenie konania na základe žaloby o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach a o protiústavnosti vatikánskych zmlúv (výrok I. rozhodnutia súdu prvej inštancie).

13. Hoci žalobca výslovne neuviedol (konkretizovaním príslušných ustanovení CSP), ktoré odvolacie dôvody uplatňuje, z obsahu odvolania je zrejmé, že uplatnil odvolacie dôvody v zmysle § 365 ods. 1 CSP, keď súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (písm. b/); rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd (písm. c/); a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho

právneho posúdenia veci (písm. h/).

14. K jednotlivým odvolateľom uplatneným odvolacím dôvodom odvolací súd uvádza nasledovné:

14. 1. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP je naplnený vtedy, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Tento odvolací dôvod je potrebné vykladať eurokonformne s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá predpokladá, že v tomto prípade ide o porušenie procesných práv. Ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít a ak takejto ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

14. 2. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. c/ CSP je naplnený vtedy, ak rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávny obsadený súd. Požiadavka správne obsadeného súdu znamená jeho obsadenie zákonným sudcom.

14. 3. K odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť alebo ak použil síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

15. Odvolací súd je odvolacími dôvodmi viazaný, t. j. na iné pochybenia súdu prvej inštancie, ktoré by mohli byť v súlade s § 365 CSP dôvodom na podanie odvolania, odvolací súd prihliadať nemôže. Výnimkou sú len procesné podmienky konania (§ 161 CSP), na ktoré odvolací súd prihliada, aj keď neboli v odvolaní uplatnené (§ 380 ods. 2 CSP). Rozsah a dôvody, na základe ktorých sa rozhodnutie odvolaním napadá, môže odvolateľ meniť, modifikovať, alebo dopĺňať, len do uplynutia odvolacej lehoty (§ 364 a § 380 ods. 1 CSP, 2 Cdo 234/2013, 5 Cdo 279/2010). Odvolací súd nezistil existenciu takých väd, ktoré sa týkajú procesných podmienok, ktoré by súdu bránili v prerokovaní predmetného návrhu.

16. Odvolateľ v súvislosti s odvolacím dôvodom v zmysle § 365 ods. 1 písm. c/ CSP namietal, že došlo k porušeniu jeho práva na zákonného sudcu, keď mal za to, že mu bola odňatá možnosť konať pred nezávislým súdom a zákonným sudcom.

16. 1. Odvolací súd k danej námietke odvolateľa uvádza, že odvolateľ svoju odvoláciu námietku bližšie nezdôvodnil a odvolací súd naplnenie daného odvolacieho dôvodu nezistil.

17. Odvolateľ v súvislosti s odvolacím dôvodom v zmysle § 365 ods. 1 písm. b/ CSP namietal nepreskúmateľnosť a nedostatok dôvodov napadnutého rozhodnutia, keď mal za to, že súd nereflektoval to, že napadnuté zmluvy a ich reálne vykonávanie v praxi môže predstavovať nekalé praktiky katolíckej cirkvi, agresívne presadzovanie katolíckej viery v SR v neprospech občanov a štátu v príkrom rozpore s ústavou. Mal za to, že súd mal povinnosť nezávisle od konkrétnych okolností, že ide o neratifikovanú medzinárodnú zmluvu, podrobiť ju abstraktnej kontrole ústavnosti vo vzťahu k nekalým praktikám a jej znenia neprijateľnosti pre právny poriadok v SR. Zároveň namietal vzájomnú zmätočnosť výrokov napadnutého rozhodnutia, keď mal za to, že vec nemožno zastaviť aj postúpiť inému súdu.

18. Odvolací súd vyhodnotil aj túto námietku žalobcu za neopodstatnenú. Súd prvej inštancie dostatočne, podrobne a presvedčivo zdôvodnil svoj záver o zastavení konania pre nedostatok procesnej podmienky kauzálnej príslušnosti súdu (viď body 4 a nasl. odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie, zdôrazňujúc záver v bode 24. odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie).

18.1. Keďže súd prvej inštancie dospel k záveru o nedostatku procesnej podmienky, nebolo možné aby pristúpil k vecnému skúmaniu zmlúv, tak ako to namietal odvolateľ.

19. Taktiež námietku žalobcu vzájomnej rozporuplnosti výrokov rozhodnutia súdu prvej inštancie vyhodnotil odvolací súd za neopodstatnenú. Odvolací súd poukazuje, že vzhľadom na čiastočné

späťvzatie žaloby žalobcom v priebehu odvolacieho konania odvolací súd výrok II. rozhodnutia súdu prvej inštancie zrušil a konanie v danej časti zastavil, pričom predmetom odvolacieho prieskumu zostal iba jediný existujúci výrok I. rozhodnutia súdu prvej inštancie. V danej veci tak neexistujú dva výroky, ktoré by si mohli vzájomne odporovať.

20. Odvolací súd zároveň vyhodnotil za neopodstatnenú odvoláciu námietku žalobcu v zmysle § 365 ods. 1 písm. h/ CSP, keď namietal nezákonnosť a vecnú nesprávnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie.

21. Oboznámením sa s obsahom spisu a odôvodnením napadnutého rozhodnutia odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, ako aj správne právne vec posúdil, na základe čoho dospel odvolací súd k záveru, že odvolanie nie je dôvodné. Odvolací súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie, ktorý v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie veci a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd dospel k záveru o vecnej správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie, pričom sa s jeho odôvodnením v celom rozsahu stotožnil (viď body 4. až 24. a 28. odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie).

22. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd uvádza nasledovné:

23. V konaní o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach ide o konanie, v ktorom sa preskúmava neprijateľnosť zmluvných podmienok v spotrebiteľskej zmluve, resp. v iných zmluvných dokumentoch a nekalých obchodných praktík, mimo rámca okolností konkrétneho prípadu. Výsledkom tohto konania je záväzné stanovenie toho, či sa zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve bude považovať ex nunc za neprijateľnú, resp. obchodnú praktiku za nekalú alebo nie.

24. Podľa § 52 ods. 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

25. Podľa § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

26. Podľa § 301 CSP konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach je konanie, v ktorom súd skúma neprijateľnosť zmluvnej podmienky v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou a nekalé obchodné praktiky nezávisle od okolností konkrétneho prípadu.

27. Súd prvej inštancie správne ustálil, že žalobca disponuje legitímáciou na podanie žaloby z abstraktnej kontroly v spotrebiteľských veciach. Z definície predmetného konania však vyplýva, že abstraktnej kontrole môže podliehať iba spotrebiteľský spor a žaloba musí byť podaná proti dodávateľovi.

28. Definícia spotrebiteľského sporu je upravená v § 290 CSP. Za spotrebiteľský spor sa považuje spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom, vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou. Pri posúdení, či nárok súvisí so spotrebiteľskou zmluvou treba vychádzať z hmotného práva, pričom musí byť naplnené kritérium, že ide o spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Aspekt sporu vyplývajúceho zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou je zachovaný aj v prípade, ak sa spor týka iných zmluvných dokumentov súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou. Základný predpoklad na to, aby súd mohol konať o abstraktnej kontrole je to, že spor sa týka spotrebiteľa a dodávateľa a vyplýva zo spotrebiteľskej zmluvy alebo ide o súvisiaci spor.

29. V predmetnom spore je podľa žalobcu spotrebiteľskou zmluvou medzinárodná zmluva, pričom ako dodávateľa žalobca označil cudzí štát - Svätú Stolicu a Úrad vlády Slovenskej republiky.

30. Odvolací súd k tvrdeniam žalobcu poukazuje na to, že súd prvej inštancie správne uzavrel, že medzinárodná zmluva nie je spotrebiteľskou zmluvou a ani iným zmluvným dokumentom súvisiacim so

spotrebiteľskou zmluvou, a teda v predmetnom prípade sa nejedná o konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach v zmysle ust. § 301 až 306 Civilného sporového poriadku. Žalobca sa podanou žalobou domáha posúdenia a rozhodnutia o predmete nespôsobilom pre účely konania o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach. Odvolací súd dodáva, že taktiež ani štát a štátne orgány v danom prípade vo vzťahu k medzinárodným zmluvám nemožno považovať za dodávateľov. Keďže sa v danom prípade nejedná o spotrebiteľskú vec, nemôžu byť predmetom prieskumu abstraktnej kontroly zmluvy označené žalobcom v žalobe.

31. Súd prvej inštancie s poukazom na § 31 CSP uviedol, že výlučne kauzálne príslušný konať ako súd prvej inštancie v konaniach o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach a pričom dospel k záveru, že žalobcom iniciované konanie nie je konaním o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach, z dôvodu označeného nespôsobilého predmetu na posúdenie. Súd prvej inštancie, ktorý môže konať ako súd prvej inštancie len v zákonom určených prípadoch, konanie na základe žaloby žalobcu doručenej krajskému súdu zastavil pre nedostatok procesnej podmienky príslušnosti súdu (§ 161 CSP). Súd prvej inštancie správne uzavrel, že v danom prípade na základe podanej žaloby nemožno viesť konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach a teda pre konanie nie je daná kauzálna príslušnosť Krajského súdu.

32. Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil výrok I. napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie v súlade s ustanovením § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správne.

33. Odvolací súd na záver dodáva, že odvolateľ v odvolaní zároveň uplatnil námietku zaujatosti sudcov odvolacieho súdu, a to ako uviedol „proti konajúcemu senátu a sudcom katolíckeho vierovyznania v tomto konaní, v konaní o odvolaní o tomto predmete konania, a žiadal vylúčiť pre zaujatosť k pomeru k veci katolíckych sudcov pred rozhodnutím pre riziko veriacich sudcov rozhodovať skreslene v prospech svojej viery v rozpore s princípom nezávislosti a nestrannosti sudcu a súdu v zmysle čl. 6 EDLP.“

34. V zmysle § 52 ods. 1 a 2 CSP, strana má právo z dôvodov uvedených v § 49 uplatniť námietku zaujatosti. V námietke zaujatosti musí byť okrem všeobecných náležitostí podania uvedené, proti komu smeruje, dôvod, pre ktorý má byť sudca vylúčený, kedy sa strana uplatňujúca si námietku o dôvode vylúčenia dozvedela a dôkazy na preukázanie svojho tvrdenia, ktorých povaha to pripúšťa, okrem tých, ktoré nemôže bez svojej viny pripojiť. Na podanie, ktoré nespĺňa náležitosti podľa prvej vety, súd neprihliada; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá. Ustanovenia o odstraňovaní väd podania sa nepoužívajú.

35. Odvolací súd na námietku zaujatosti sudcov odvolacieho súdu uplatnenú odvolateľom v odvolaní neprihliadal v zmysle § 52 ods. 2 CSP, keď námietka zaujatosti nemala zákonom požadované náležitosti. Navyše dôvod vierovyznania sudcu nemôže byť dôvodom na vylúčenie sudcu.

36. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Aj napriek skutočnosti, že žalovaní mali v konaní plný úspech, odvolací súd im nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, a to s prihliadnutím na skutočnosť, že im žiadne trovy konania nevznikli.

37. Vychádzajúc § 155 ods. 2 CSP (v spojení s § 378 ods. 1 CSP), súd o trovách štátu rozhodol tak, že nepriznal štátu nárok na náhradu trov konania predstavujúcich odmenu za preklad písomnosti z jazyka slovenského do jazyka talianskeho, keďže ide o trovy spojené s tým, že strana má právo konať pred súdom v jazyku, ktorému rozumie.

38. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t. j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Dovolací súd odmietne dovolanie, ak neboli splnené podmienky podľa § 429 CSP (§ 447 písm. e/ CSP).